

Osuuskunnat EU:n nuorten viljelijöiden tukena

Teksti Jussi Savander

Euroopan viljelijöiden keski-ikä on tällä hetkellä 57 vuotta. Nuorten viljelijöiden osuus Euroopan maa- ja metsätalouseläimillä vähenee huolestuttavasti. Alle neljäkymmentävuotiaiden osuus on 11 prosenttia. Naisten osuus nuorista viljelijöistä on vain kolme prosenttia.

NUORTEN VÄHÄISYYS haastaa Euroopan maa- ja metsätalouden kilpailukykyä ja maaseutualueiden elinvoimaisuutta.

Tilanne on tiedostettu Euroopan maatalousosuuskuntien järjestössä Cogecassa, joka järjesti aiheesta talusseminaarin Espanjassa marraskuussa. Siellä nuorten viljelijöiden edustajat, osuuskuntien luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät pohtivat, miten maatalousosuuskunnat voisivat saada enemmän nuoria mukaan tuottajiksi ja osuuskuntien toimintaan. EU:n määritelmän mukaan nuori viljelijä voi olla enintään 35–40-vuotias.

Maatalousosuuskunnilla on keskeinen rooli EU:n maatilojen sukupolvenvaihdoksissa. Ne tarjoavat sekä ohjausta että liiketoimintamalleja tuottajilleen. Sukupolvenvaihdosten edistämiseksi työtä riittää myös jatkossa.

Euroopan parlamentti on sekin kiinnittänyt huomiota viljelijöiden keski-ikänsä nousuun ja sukupolvenvaihdosten määrään. Parlamentin maatalous- ja aluevaliokunta onkin koonnut aiheesta sel-

vityksen. Jäsenmaita kannustetaan kehittämään johdonmukaisesti pitkän aikavälin strategioita sukupolvenvaihdosten edistämiseksi ja maataloudessa työskentelevien houkuttelemiseksi alalle. Eri toimenpiteitä voivat olla muun muassa taloudellinen tuki ja veroedut.

Rahoitus entistä tiukemmassa

Euroopan komission apulaisosastopäällikkö **Ricard Ramon** nosti marraskuisessa seminaarissa esiin nuorten viljelijöiden aloittamisen haasteita ja mahdollisuuksia.

Ramonin mukaan tuotannon keskittyessä peltojen ja rahoituksen saatavuus on vaikeutunut. Nuorten kiinnostus tilojen toiminnan kehittämiseen ja investointeihin on puolestaan kasvanut. Niitä ovat niin tuotannolliset, ympäristölliset kuin energiainvestoinnit.

Komissio on vakuuttunut osuuskuntien olevan sitoutuneita vastuulliseen tuotantoon. Vastuullisen tuotanto on Euroopan ruokaturvan ydin.

”Osuustoiminnalla on keskeinen rooli tukea nuoria sukupolvenvaihdoksissa”, Ramon painotti.

Nuorten viljelijöiden paneelikeskusteluissa korostui osuuskuntien tuki nuorille ja heidän mukaan ottaminen hallintoon. Seminaarin osallistujien mielestä osuuskunnat ovat luonteva paikka kokoontua yhteen ja kouluttautua. Maatalousosuuskunnilla voi olla haasteena nuorten mukaan saaminen hallintoon, jos nuoria ei kuunnella riittävästi.

Suuntaviivat sukupolvenvaihdoksiin

Cogeca on laatinut osuuskunnille ohjelman sukupolvenvaihdoshaasteiden selättämiseksi. Se ottaa kantaa taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristölliseen kestävytyteen. Huomiota on kiinnitetty myös osuuskuntajohtamiseen ja ammattitaidon kehittämiseen sekä yritysmallin edistämiseen.

Cogecan väistyvä puheenjohtaja **Ramon Ar-**

mengol korostaakin osuuskuntien parantavan maanviljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa.

”Osuuskunnat tuovat lisäarvoa ja kustannussäästöjä sekä edistävät toimialan kestävyttä. Siksi myös nuoret viljelijät ja metsänomistajat tarvitsevat osuuskuntia ja osuuskunnat heitä. Tämä on välttämätöntä tulevaisuuden kannalta”, Armengol totesi seminaarissa.

Cogecan mukaan taloudellisen kannattavuuden turvaamisen myötä sosiaalinen ja ympäristöllinen kestävyyskin kyetään varmistamaan. Nuorten sukupolvenvaihdosten taloudelliseen tukemiseen ja pitkän aikavälin suunnitteluun osuuskunnat voivat niin ikään tarjota osaamistaan.

Sosiaalinen puolikin tällä kaikella on. Kehityshankkeiden yhteinen toteuttaminen ja innovaatioiden käyttöönotto tuovat nuoret yhteen.

Vastuun antaminen sitouttaa

Nuorten ottaminen osuuskuntien hallintoon

varmistaa puolestaan jatkuvuuden ja auttaa osuustoimintaa uudistumaan. Vastuun antaminen sitouttaa puolestaan nuoret tuottajat vahvemmin osuuskunnan toimintaan. Onkin tärkeää, että osuuskunta pystyy tarjoamaan nuorille verkoston harjoitteluihin ja vaihto-ohjelmiin osallistumiselle.

Koulutusohjelmat vahvistavat osaltaan nuorten osaamista ja mahdollisuuksia kehittyä mukaan osuuskunnan päätöksentekoon.

Cogecan ohjelmassa todetaan myös, että osuuskuntamallin edistämiseen tarvitaan opetuksen ja tutkimuksen osalta riittävät resurssit. Osuuskunnan kautta saadut kumppanudet ja verkostot taas auttavat purkamaan esteitä nuorten menestymisen tieltä.

Kirjoittaja on kotieläintuotannon ja osuustoiminnan EU-asiiantuntija Pellervon, MTK:n ja SLC:n yhteisessä Brysselin toimistossa.